

kunde, men ikke vilde arbejde, kom paa Fattiggården, medens de Dvrigte, som gjerne vilde ernære sig selv, men ikke kunde det, bleve forstaaede for den Ydmygelse, som der altid klæber ved offentlig Fattigunderstøttelse. Netop derved at man havde faaet Fattiggården, var man istand til at udskille dem fra hinanden, hjælpe de værdige Trængende paa en Maade, som var mindre ydmygende for dem end paa den anden Maade. Det er overhovedet mærkværdigt, hvilke Argumenter man kan fremkomme med, og hvilke Slutninger man kan uddrage deraf. Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) meddelte igaar, at i hans Egn var det almindeligt, at Husmændene fik deres Kjørsler besørge af Velvillie fra Gaardmændenes Side, og at de derfor nødvendigvis maatte være interesserede meget i, at Veiene vare i god Stand. Jeg antager nu, at dette finder Sted ikke alene paa det ærede Medlems Egn, men paa de fleste Steder; det finder idetmindste Sted ogsaa, hvor jeg er kjendt. Men deraf at uddrage den Slutning, at det er nødvendigt for Husmændene, at Veiene vare gode, forekommer mig at være en stor Paradox. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) fremkom med nogle Betragtninger over, hvad er sandsynligvis havde været Anledningen til, at jeg og flere i sin Tid altfor tidlig var gaaet ind paa Forfatningsforandringen, og det ærede Medlem udtalte som sin useilbarlige Anskuelse, at det havde været det, at vi havde en saadan Deling i de kommunale Institutioner som den, der nu ogsaa blev indført til Rigsdagsvalgene. Det forekom mig imidlertid, at det havde været forsigtigere af det ærede Medlem, om han havde undladt at udtale sig om, hvad der havde været Andres Betragtning og Foranledning til Ting, som bleve afgjorte, før det ærede Medlem egentlig fik noget Synnerligt dertil at kjende. Jeg kan sige det ærede Medlem, hvis han ellers ikke veed det, at det, der var Hovedgrunden for os til dengang at gjøre det Skridt, som vi gjorde, var, at vi dengang havde et Rigsraad og en Rigsdag, hver med sit Landsthing og sit Folkething for samme territoriale Omraade, og det var en saa stor Urimelighed at have et

saadant Forfatningsmaskineri, at en Forandring var nødvendig, og Forholdene vare dengang saaledes, at vi ikke kunde blive af med Rigsraadet uden med dets egen Samtykke. Det var Grunden til, at vi trode os i den Nødvendighed at gjøre det Skridt, vi gjorde, og jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at den kommunale Forfatning ikke havde den ringeste Indflydelse paa mig, og jeg tror heller ikke paa nogen af de Andre med Hensyn til, hvad vi dengang fandt det rigtigt at gjøre. Den ærede Ordfører udtalte igaar i sit Foredrag, at det Mæglingsforslag, som Mindretallet i Udvalget havde fremsat, var fremsat paa en saadan Maade, at Flertallet ikke kunde tage derimod; det var kun fremsat subsidiært og kun betingelsesvis og kun paa den Betingelse, at Flertallet vilde slutte sig dertil. Hvad var da Grunden til, at Forslaget ikke kunde blive vedtaget? Var det vor Skyld, som fremsatte det? Var det ikke Flertallet, som viste Forslaget tilbage? Havde Flertallet villet modtage Forslaget, var Forslaget jo ikke kommet frem som subsidiært, men var kommet frem som et Forslag, vi vare gaaede med til; thi det havde vi givet vort Ord paa i Udvalget, men Sagen var: Flertallet vilde nok modtage vort Forslag, Flertallet vilde nok tage, men ikke give; Flertallet vil nok tage vort Forslag til Indtægt for sig, men ikke opgive Noget af sin Stilling. Dersom Flertallet kunde have bekvæmet sig til at notes med det, vi tilbød at gaa ind paa, da kunde det nu have foreligget for Thinget som næsten hele Udvalgets Forslag; der havde da kun været eet Medlem af Udvalget, som ikke havde sluttet sig dertil — og det vilde muligvis have bevirket, at det kunde være gaaet gennem Thinget med et temmelig stort Flertal. Naar dette Forslag ikke er kommet frem, er det i Virkeligheden Flertallets, og ikke Mindretallets Skyld; Flertallet skal ikke kunne sige, at det ikke kunde modtage Forslaget, thi det kunde have modtaget Forslaget, naar det vilde være notedes dermed.

Formanden: Det ærede Medlem havde nogen Anledning til i Forhandlingen igaar at omtale et Udsnit af Forfatningsagens For-